

Helse- og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

Vår dato: 15.11.2011   Vår referanse: Deres/Dykkar dato: Deres/Dykkar ref: 201102850-/SB   Saksbehandler: Janne Dugstad   Telefon: 32869500

NOU 2011:11 INNOVASJON I OMSORG, HØRINGSSVAR FRA HØGSKOLEN I BUSKERUD

Høgskolen i Buskerud (HiBu) har med interesse fulgt Hagenutvalgets arbeid.

Utvalget bemerker at det har vært en stigende interesse for temaet i den perioden utvalget har arbeidet. HiBu har i samme periode videreutviklet sitt engasjement innenfor feltet og har gjennom Arena Helseinnovasjonⁱ, helseinnovasjonsprosjektet i VRI Buskerudⁱⁱ, helseinnovasjon og helseteknologi som satsingsområde tilknyttet DRIV inkubator ASⁱⁱⁱ og prosjekter finansiert av Norgesuniversitetet^{iv} søkt å utvikle kompetanse innen omsorgsinnovasjon og sosialt entreprenørskap. Satsingen har medført økt og mer systematisk samarbeid mellom offentlig sektor, brukerorganisasjoner, industri/næringsliv og flere FoU aktører. Det etableres nå et Vitensenter for innovasjon og forskning innen helse og teknologi^v i Drammen tilknyttet denne offensive satsingen. Det er iverksatt et stort byggeprosjekttilknyttet omsorgsboliger for demente i Drammen kommune der helseteknologiske løsninger skal implementeres, med støtte fra OFU kontrakten Intelligente omsorgsboliger^{vi}. Den samme teknologien skal implementeres i private hjem i Ål kommune. Drammen og Ål kommune er Buskeruds utviklingsentre for henholdsvis hjemmetjenester og sykehjem, og styrker og utvikler via disse samarbeidsprosjektene sin bestillerkompetanse i rollen som krevende kunde.

Det samlede miljøet i Buskerud bør således spille en rolle i den videre kunnskapsutviklingen i omsorgssektoren, spesielt tilknyttet innovasjon og sosialt entreprenørskap.

ⁱ <http://www.arenahelseinnovasjon.no/>

ⁱⁱ <http://www.vri-buskerud.no/>

ⁱⁱⁱ <http://www.drivinkubator.no/>

^{iv} Eksempel: <http://norgesuniversitetet.no/artikler/445-millioner-kroner-a-styrke-innovasjon>

^v http://papirbreddeninnovasjon.no/index.php/prosjekter/sak/vitensenter_helse_og_teknologo

^{vi} <http://www.drammen.kommune.no/no/Nyheter/2011/Bygger-framtidas-omsorgsboliger/>

Utvalget påpeker at det vil være en spesielt viktig oppgave å løfte fram omsorgstjenestenes egenart og styrke deres identitet og stolthet, gjennom å gi omsorgsfeltet mulighet til å utvikle sitt eget kunnskapsgrunnlag. HiBu har som utdanningsinstitusjon lang erfaring med både å utdanne og etter- og videreutdanne profesjonsutøvere til omsorgssektoren. Vi bifaller utvalgets forslag om å styrke omsorgssektorens anseelse og mener at **høyskolene** bør spille en sentral rolle i dette arbeidet. Det vil være nødvendig å tilrettelegge fleksible deltidsutdanninger for omsorgsarbeidere som ønsker å videreutvikle sin formelle kompetanse. Fleksibel læringsformer og løse rammeplanstyring er nødvendige grep i denne sammenheng. Videre er det nødvendig å dokumentere, kvalitetssikre og videreutvikle omsorgssektorens arbeid ved hjelp av både forskning og innovasjon. Høyskolene har praksisnær faglig virksomhet (undervisning og forskning) og har allerede gode, etablerte samarbeidsrelasjoner med kommunene. Høyskolene har også innovasjon og entreprenørskap som en integrert del av sin faglige virksomhet, bl.a basert på kravene i kvalifikasjonsrammeverket, og kan bidra i kommunenes arbeid med å utvikle innovasjon i omsorgssektoren. Høyskolene har også stor kompetanse i forhold til brukerperspektiv og pårørendeperspektiv, som er viktig i arbeidet.

Høyskolene bør også inviteres inn i arbeidet med å utvikle innovasjonsutdanning for kommunale ledere. Det er nødvendig at ansvaret for den kommunale innovasjonsskolen legges til formelt akkrediterte utdanningsinstitusjoner, og det vil gjensidig styrke høyskolene, kommunene og deres samarbeid at tilbud etableres flere steder i landet. HiBu har allerede etablerte emner på masternivå tilknyttet innovasjonsledelse og vil i 2012 med støtte fra Norgesuniversitetet utvikle et 15 studiepoengsemne innen Helseinnovasjon og sosialt entreprenørskap.

Utvalget vektlegger næromsorg som utøves i relasjon til og i samarbeid med bruker, familie og nærmiljø. HiBu har lokalbasert helse og omsorg tilknyttet eldre og mennesker med sammensatte problemer som satsingsområde med vekt på tjenesteutvikling, helsefremmende og forebyggende arbeid. Hjemmeboende eldre og deres boligsituasjon, helsetilstand og tjeneste situasjon er derfor et fokusområde for FoU, innovasjonsarbeid og utdanningstilbudene ved HiBu. HiBu har også som landets eneste tilbyder av synsfaglig utdanning på bachelornivå (optikerutdanningen) syn og aldring, synsrehabilitering og sammensatte sansetap som satsingsområder. Rapporten vektlegger i liten grad omsorgssektorens store behov for å styrke sin kompetanse og utvikle nye løsninger tilknyttet sansing og rehabilitering av sansetap, som er en svært viktig faktor for menneskers mulighet til selvstendighet og aktiviteter som gir opphav til et meningsfylt liv. Dette gjelder både eldre og andre mottakere av omsorgstjenester.

Betraktninger rundt medborgerskap støttes også av HiBu, som fra 2012 tilbyr et tverrfaglig emne innen "Dannelse og medborgerskap" (7,5 sp) i alle høyskolens studieprogram.

Utvalget foreslår en 3 trinns plan for utbredelse og praktisk bruk av velferdsteknologi inn i regjeringens Omsorgsplan 2015. Det påpekes behov for opplæring, kompetanseutvikling, nye samarbeidsarenaer, økte krav til byggeprosjekter som omfattes av Husbankfinansiering og behov for å utvikle en standardisert kommunikasjonsplattform. Smarthusteknologien, som det vises mye til i rapporten, har så langt ikke hatt stort praktisk gjennomslag. I utvikling av innovative helseteknologiske løsninger har vi erfart at smarthus begrepet med fordel kan erstattes, for å få større utbredelse og aksept for innføring av nye teknologiske løsninger i boligsammenheng. Så langt har de kommersielt tilgjengelige produktene forutsatt at man kjøper alt utstyr fra en leverandør, og systemene har derfor vært begrenset av leverandørens sortiment, leveranse og oppfølging. Vi har i Arena helseinnovasjon og Intelligente omsorgsboliger prosjektet arbeidet med Ambient Assisted Living, som innebærer noe mer enn ren smarthusteknologi. Vi vektlegger individtilpassede løsninger som fungerer i et samspill på tvers av leverandører og som inkluderer medisinske hjelpemidler og f.eks bidrar til enklere kommunikasjon mellom spesialisthelsetjenesten og omsorgstjenesten tilknyttet den enkelte beboer. Vi er således langt inne i utviklingen av en elektronisk plattform, slik rapporten beskriver at det er behov for.

Vi tror at man i framtiden i enda større grad må utnytte avansert teknologi og systemer som er og vil bli tilgjengelig, f.eks fra bilindustri. I Buskerud vil vi derfor satse på et videre tverrfaglig helseinnovasjonsarbeid der vi i større grad involverer industrien og teknologimiljøet på Kongsberg. En slik utvikling vil kunne få nasjonal betydning og et internasjonalt marked, og bør være interessant for den videre nasjonale satsingen.

Med vennlig hilsen
Høgskolen i Buskerud

Janne Dugstad
Dekan